

Vad tycker Du om jobbet och företaget?

LME-ANSTÄLLDA FÅR SÄGA SIN MENING I BRETT UPPLAGD SIFO-UNDERSÖKNING

I syfte att försöka få en klarare bild av LME-anställdas inställning till företaget och arbetsplatsen kommer inom kort en brett upplagd attitydundersökning att genomföras. Undersökningen kommer att omfatta ett

urval av drygt tusen LME-anställda på HF och TN, inom G-divisionen i Bollmora, Telekabeldivisionen i Älvsjö samt fabriker i Karlskrona, Östersund, Borås och Norrköping (Ingelsta).

Både tjänstemän och kollektivanställda berörs av det slumpmässiga urvalet och frågeformulären kommer att finnas tillgängliga på såväl svenska som finska.

LME:s attitydundersökning, som genomförs av Svenska Institutet för Opinionsundersökningar (SIFO), sker på initiativ av direktionsavdelningen för information (Db) och personalavdelningen (P) och har utformats i intimt samråd med Personalkommittén vid LME:s huvudanläggning. De intervjuade garanteras full anonymitet. Ingen person vid företaget får se de ifyllda formulären, som kommer att sakna namnuppgifter. SIFO rapporterar resultatet av undersökningen endast i form av tabeller.

Undersökningen utförs som en gruppenkät och genomförs så att slumpmässigt utvalda personer ombeds att infinna sig i en viss lokal för att besvara frågeformuläret. Besvarandet beräknas ta omkring en timme i anspråk och kommer att genomföras under arbetstid.

Frågeformuläret omfattar ett sjuttiofem frågor som berör sådana områden som attityder till företaget och arbetsplatsen, informationsvägar, informationsbehov, introduktion på arbetsplatsen, fackliga frågor och frågor om medinflytande.

— Vi hoppas att detta försök att ta pulsen på moderbolagets anställda skall ge oss ett bra underlag för att bli kunna förbättra informationen inom bolaget, säger direktör Nils Tengberg (DB). — Vi räknar också med att kunna upprepa attitydundersökningen med jämna mellanrum för att kunna notera ev förändringar i våra medarbetares attityder till företaget och jobbet och göra det möjligt för oss att åtgärda sådana brister som undersökningar av detta slag säkerligen kommer att upplysa oss om.

Lars-Eve Färm Börje Färm Arne Färm Lars-Arne Färm

BRÖDERNA FÄRMS I KRISTIANSTAD SVENSKBÄST I GAMMELDANSMUSIK

Bröderna Färms orkester med sina fyra medlemmar anställda hos LME i Kristianstad blev Svenska Mästare i Gammeldans nu i december. I en tävling arrangerad av Sveriges Radio dömdes de som bäst bland 199 orkestrar från hela landet. Efter triumfen har orkestern överhopats av engagemang, men blir trots detta inte musiker på heltid som antytts i dagspressen utan förblir LME trogna.

Medlemmarna i orkestern består av tre bröder Färm samt en son till kapellmästaren Arne Färm. Den senare arbetar som inköpare vid KR, brodern Börje är lagerförman och basar bl a över brodern Lars-Eve och brorsonen Lars-Arne.

Forts på sidan 6

VI BLEV 1352 FLER UNDER 1973 I SVERIGE

Antalet fast anställda inom Ericssonkoncernen i Sverige uppgick vid årsskiftet till 28 301 personer och det innebär att vi blivit 1 352 flera under året. På sista sidan presenterar KONTAKTEN en karta med uppgifter om hur många vi var vid koncernens olika enheter i landet när 1974 tog vid.

70 FÄRDKAMRATER SÖKS I 'BILKONTAKTEN'

På sidan 7 kan Du hitta LM-are som är beredda att ta Dig med i sin bil samt några som söker en bilburen arbetskamrat. Enligt konseljbeslut den 7 december är det nu tillåtet att ta med passagerare i bilen mot avgift. KONTAKTEN nämner detta därför att det tidigare varit förbjudet och många undrat om förbudet hävts i anledning av oljekrisen. KONTAKTEN inför på nytt anmälningstalongen och hoppas på många fina erbjudanden som vi kan publicera i nästa nummer av tidningen som går i press den 11 februari. Spara pengar och bensin och gör en samhällsnyttig insats på köpet genom att anmäla Dig till "BILKONTAKTEN".

BILDER FRÅN LME GULDMEDALIFEST

På mittuppslaget publiceras några foton tagna vid Ericssonkoncernens guldmedaljfest i Stockholms Stadshus den 12 december i fjol.

På grund av utrymmesbrist kommer bildpresentationen av bronsplaketterna först i nästa nummer av KONTAKTEN.

SIDAN 3: Avsnitt III av TD Christian Jacobaeus föredrag "Utvecklingslinjer inom telekommunikationerna". Serien avslutas i nästa nummer.

SIDAN 5: Centrallagrets nybygge färdigt strax före jul.

God fortsättning på 1974 önskar kontakten

Disponent hos LMS

Roland Birksjö

Den 1 januari 1974 utsågs ingenjör Roland Birksjö till disponent i dotterbolaget LMS (LM Ericsson Telemateriel AB). Sedan 1 december 1972 har han varit chef för LMS södra region, RSC.

LME X-division

Till den hittills vakanta befattningen som chef, X/RC, för Avdelningen för Systemkonstruktion 2 inom Telefonstationsdivisionen X har utsetts ingenjör Rolf Eriksson, tidigare X/RuC.

Till ny chef, X/RuC, för Sektionen för Särskilda Projekt, X/Ru, har utsetts ingenjör Göran Fröling, tidigare X/RuF.

Den 1 januari 1974 ombildades stabssektionen Xe till Avdelningen för Ekonomi och Administration Z. Avdelningschef, X/ZC, är herr Holger Allerdahl, tidigare XeC.

Den nya avdelningen har följande sektions- och instansindelning:

- X/Zc **Budgetering och Redovisning**
 Chef X/ZcC: herr Ulf Siming, tidigare XeC.
- X/Zg **Administrativ Rationalisering**
 Chef X/ZgC: ingenjör Bertil Edvinsson, tidigare Xeu.
- X/Zk **Produktkalkyler**
 Chef X/ZkC: ingenjör Rune Henriksson, tidigare XeK.

kontakten

Personaltidning för
 Telefonaktiebolaget
 LM Ericsson
 med dotterbolag

Nr 1 Januari 1974 Årg 35

Redaktör
 Dbi Bert Ekstrand, tel 92048
 (direktnummer 7192048)

Redaktionskommitté
 Lennart Stranneborn, Vt 17, tel 92605, Erik Sund, Vt 11, tel 93311, Lars Wiklund, VaC, tel 92611, Alvar Hagberg, X/Stb, tel 92573

Ansvarig utgivare
 DB Nils Tengberg, tel 93153

Tidningen utkommer med 15 nummer om året. Bidrag — som honoreras — mottas tacksamt under adress

KONTAKTEN
 Box 32073
 126 11 STOCKHOLM 32

Internt är redaktionens beteckning HF/Dbi, rum 6133.

Tryckeri AB Allehanda Trelleborg

- X/Zp **Personal och Intendentur**
 Chef X/ZpC: herr Holger Allerdahl, X/ZC
 Bitr. chef X/ZpA: herr Bo Hermansson, tidigare Xep.
- X/Zu **Utredningar**
 Herr Lars Jacobsson, tidigare Xeu.
- X/ZM **Skyddsingenjör för Kontoren**
 Ingenjör Kjell Rastborg, tidigare XeM.

Ingenjör Birger Ekstrand har lämnat befattningen som chef, XgC, för Sektionen för Organisation och Rationalisering Xg. Han agnar sig nu helt åt arbetsuppgifterna i befattningen som XkB.

För att samordna utveckling, drift och underhåll av SPEA-systemet har inom Avdelningen för Leveransplanering, X/P, en ny sektion bildats, X/Pd, med benämningen Datorstyrda Leveransplaneringssystem. Till sektionschef, X/PdC, har utnämnts ingenjör Arne Dahlgren, tidigare XgA.

Personal har överfört till den nya sektionen från Xg och X/Pod. Sektionen Xg och gruppen X/Pod har därmed upphört.

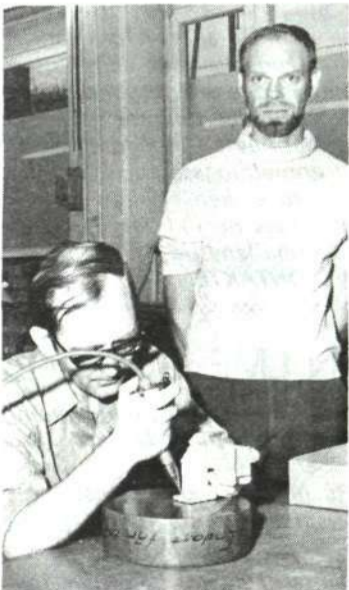
De övriga arbetsuppgifter som handlagts av sektionen Xg har överfört till den nya avdelningen X/Z.

Belönade förslag

Kristianstadsfabriken LME: Bengt-Inge Tuve på Vt 407/2 har fått 1 500 kronor för ett förslag till dubbelskottkontakt på fräsmaskin för laminat. Se bild! **Gösta Hall** har fått 125:— och **Einar Persson** på Vt 407/6 75:—. Mera pengar för tidigare inlämnade förslag har utdelats till **Benic Tomislav** med 1 885 kronor för förslaget till "hällare" och "riktkam" vid justering av Tumbaplint, **Karl Sylwan** och **Ann-Christin Carlsson**, Vt 417, har fått 315:— vardera som kompletterande belöning.

SVENSKA RADIO AB: Göre Johansson (Cuah) 400:—, **Bo Björnspjut** och **Bernt Agerberg** (Vt 19) delar på 600:— för två förslag, **Sven Erik Gemming** (Cuah) 300:—, **Ronny Fredenberg** (Vt 04) 150:—, **Sven Carlsson** (Vt 01) 100:— samt **Sören Thorbeck** (Kt) 100:—.

LME MI-DIVISION, MÖLNDAL: Det hittills högsta förslagsbeloppet 6 350 kronor (5 150 + 1 200 som tidigare

Vid MÖ/MI:s senaste företagsnämnd fastställdes den högsta förslagsbelöning som delats ut vid MI-divisionen. Herrarna **Arne Johansson** (t h) och **Bo Olsson** på Vt 726 fick då dela på 5 150 kronor. Tillsammans med tidigare preliminärt utgivna 1 200 kronor blev summan hela 6 350 kronor.

Förslaget avser en förenkling av fixeringen av vägledarlansar i samband med dopplödning. På bilden ses **Bo Olsson** dopplöda enligt det belönade förslaget.

Grafisk instans

Inom reklamavdelningen, R, bildades den 1 januari en ny sektion kallad Grafiska Instansen med beteckningen Rg. Uppgiften är att ge service i trycksaksfrågor samt framställa text- och bildoriginal och produktionsfärdiga tryckplåtar.

Stig Wallsten

Till RgC har utsetts faktor **Stig Wallsten**. Instansen omfattar för närvarande följande enheter:

- Rga — Ateljé för produktion av layouts och original samt overheads.
 Rgs — Sekretariat och sättnings med automatskrivare.
 Rgr — Produktion av tryckplåtar, tidigare inom Rf.

Uppdrag till Rg skall beordras per kontorsorder. Uppdrag som omfattar enbart produktion av tryckplåt lämnas direkt till Rgr. Övriga uppdrag lämnas till RgC.

Bengt-Inge Tuve (KR/Vt 407/2) har fått 1 500 kronor i belöning för ett förslag till dubbelskottkontakt på fräsmaskin för laminat.

prel belöning) har utdelats till **Arne Johansson** och **Bo Ohlsson** på Vt 726 för en metodändring vid pålödning av flansar på vägledare — se bild. **Kjell Hilmersson** (Krs) har fått 1 150 kronor för en förenklad framtagning av kliché och sammanställning, **Christer Björkman** (Vt 732) 650:—, **Johan Everitt** (Vt 732) 500:—, **Kaj-Åke Larsson** (Vt 734) 450:—, **Hans Hedman** (Kma) 300:—, **Roy Boström** (Vt 732), **Kaj-Åke Larsson** (Vt 734), **Ingvar Pettersson** (Vt 732) samt **Nils-Olof Larsson** (Vt 734) har samtliga fått 150:— vardera, **Gun Åberg** (Vmr) och **Hans Werner** (Vt 733) 100:— vardera.

KORT OM NYA SJUKLÖNEBESTÄMMELSERNA

Nya sjuklönebestämmelser har införts från årsskiftet och i samband därmed har sjukpenningförmånerna blivit skattepliktiga. Vad de nya bestämmelserna innebär för tjänstemän och arbetare redovisas i korthet nedan.

TJÄNSTEMÄNNEN

De nya sjuklönebestämmelserna som alltså trädde i kraft den 1 januari 1974 tillämpas för om årsskiftet även på sjukdomsperioder som påbörjas dessförinnan.

4 MILJONER ARBETSTAGARE FÅR PERSONLIG INFORMATION

Den 1 januari 1974 trädde en lång rad ändringar i nuvarande arbetarskyddslag i kraft.

De innebär främst förstärkta och vidgade möjligheter för skyddsombuden och skyddskommittéerna att aktivt påverka arbetsmiljöfrågorna i företagen. Ändringarna i lagstiftningen betyder också att de undantagsregler som gällde för kontor, butiker och liknande arbetsställen nu slopats. De anställda får därmed möjligheter att genom valda skyddsombud utöva ett direkt inflytande på sin arbetsmiljö också här.

I denna situation som öppnar nya vägar för skyddsombudens och skyddskommittéernas arbetsvillkor, beror ändå resultatet i första hand på det engagemang, som arbetsgivare och arbetstagar gemensamt tar på sig.

För att klara detta krävs en betydligt mer omfattande information än hittills och att den når ut till alla som berörs och därefter följs upp av utbildning.

Arbetsmarknadens parter här har huvudansvaret. Detta inte minst då all erfarenhet visar, att arbetsmiljöfrågorna bäst främjas genom en samverkan mellan arbetsgivare och arbetstagar.

Det är också mot den bakgrunden som parterna på arbetsmarknaden och arbetarskyddsstyrelsen och genom ekonomiskt stöd från arbetarskyddsfonden givit uppdraget åt arbetarskyddsnämnden att samordna en brett upplagd informationsinsats i syfte att informera samtliga arbetsgivare och arbetstagar i landet, oavsett verksamhetens art, inriktning eller tillhörighet.

Det första steget

Den första åtgärden för att sprida informationen kring de inträffade förändringarna på arbetarskyddslagstiftningens område sker i form av en 16-sidig skrift: **För bättre arbetsmiljö**, vilken går ut i drygt 4 miljoner exemplar.

Skriften har utformats som en populärt gjord sammanfattning av arbetarskyddslagens nya innehåll och med en särskild betoning på vad detta innebär för de anställda.

I det här sammanhanget har det ansetts som naturligt, att denna information även ska nå ut till alla invandrare, som ännu inte lärt sig svenska. Det betyder att skriften även kommer att ges ut på ett 10-tal invandarspråk och ges en tolkning som gör innehållet begripligt för alla mottagare.

Steg nummer två

Förändringarna i lagstiftningen kommer att i hög grad påverka också arbetsgivarens situation. För att klargöra innebörden av detta ges ytterligare en informationskrift ut: **Vidgat ansvar**.

Denna skrift får samma omfång som

den, som distribueras till arbetstagar. Innehållet däremot ges en särskild betoning vad lagändringarna innebär för arbetsgivaren, oavsett om verksamheten är av privat, statlig eller kommunal inriktning.

Det tredje steget

Som det inte ansetts räcka med en enbart allmän information, om vi med den nya situationen på arbetsmiljöns område strävar efter resultat, måste även de som är direkt engagerade i skyddsarbetet särskilt påverkas.

Detta sker i form av ett arbetsplatsmaterial och är avsett som underlag för diskussioner på det egna arbetsstället.

Materialet kommer att omfatta 32 sidor och behandlar vissa väsentliga punkter för förändringarna i lagen. Till detta kommer diskussionsuppgifter.

Meningen med skriften är att de direkt skyddsengagerade i företagen här ska behandla och diskutera just dessa uppgifter ställda i relation till det egna arbetsstället och dess produktionsinriktning.

Det bildmaterial som finns i detta häfte kommer dessutom att tas fram i form av stordialbilder. Meningen med detta är, att de ska fungera som ett hjälpmedel för den som leder eller svarar för sådana informationsträffar.

ABC för skyddsarbetet

Som en avslutande informationsinsats i detta skede och samtidigt avsett att i fortsättningen underlätta hanteringen även av annat material som har med skyddsarbetet att göra framställs en dokumentationspärm.

I en ringpärm av A4-format har innehållet uppdelats i olika avsnitt och där varje del är utbytbar och ständigt kan hållas à jour.

Materialet ger vägledning beträffande gällande lagstiftning, överenskomelser och avtal, skyddsarbetets praktiska utformning, organisation m m. Den primära avsikten med denna samlade information är att ge ledamöter i skyddskommittéer en aktuell faktaöversikt som kan utgöra ett hjälpmedel för vars och ens specifika skyddsuppgifter.

Detta sammanhänger med lagens sätt att beräkna sjukpenningen per dag.

Beräkningstekniken i de nya sjuklönebestämmelserna innebär en ändring i förhållande till tidigare regler enligt vilka dagslönen utgör månadslönen dividerad med antalet kalenderdagar i respektive månad. De nya reglerna innebär att en och samma divisor används för alla kalendermånader. I anslutning till denna förändring av dagslönebegrppet har även avtalsbestämmelserna rörande tjänstledighetsavdrag och lön för del av löneperiod ändrats.

De löneelement som ingår i det månadslönebegrppet som utgör utgångspunkt för beräkning av dagslön, har i princip inte ändrats.

Beräkningen av havandeskapslörens storlek har ändrats i konsekvens med den förändrade sjuklöneberäkningen. Kvalifikations- och utbildningsreglerna är dock oförändrade.

Vid löneändring gäller följande: Man utgår från den månad under vilken tjänstemannen får besked om löneändringen. Under denna månad och den därpå följande skall sjukavdraget göras

Tjänstemannen får — vilket också gällde enligt tidigare sjuklönebestämmelser — full lön från företaget för dag då sjukpenning inte utges från försäkringskassan. Detta gäller givetvis endast under den tid tjänstemannen har rätt till sjuklön från arbetsgivaren.

Reglerna rörande sjuklönerättens omfattning har inte förändrats. Inte heller sjukförsäkringens och sjuklönebestämmelsernas regler om insjuknandedag och fridagar samt reglerna om sjuknämnan till arbetsgivare och försäkringskassa har förändrats.

Till följd av de nya reglerna för sjukpenningberäkning i kombination med det förhållande att sjukpenningförmånerna gjorts skattepliktiga har sjukavdragstabellen försvunnit. Den ersätts av regler som innebär att arbetsgivaren skall göra ett sjukavdrag om 90 procent av tjänstemannens dagslön för varje sjukdag för vilken sjukpenning utges.

Sjukavdraget maximeras dock till ett belopp som skall motsvara värdet av 7,5 x basbeloppet, uttryckt i kronor per dag. Med nuvarande basbelopp motsvarar det 146 kr.

Dagslönebegrppet i de nya sjuklöne-reglerna har definierats som den aktuella månadslönen x 12 dividerad med 365.

Forts på sidan 7

Avsnitt III

UTVECKLINGSLINJER INOM TELEKOMMUNIKATIONERNA

av LME:s tekniker Christian Jacobaeus

Det tredje avsnittet av TD Christian Jacobaeus artikelserie om utvecklingen inom telekommunikationerna behandlar först det vittomfattande ämnet Transmissionsteknik. Här har under senaste decenniet digitaltekniken med PCM (Pulse Code Modulation) fått en ökad betydelse.

Efter en kort redogörelse för Satellitkommunikation ger TD en grundlig skildring av utvecklingen för LME:s huvudprodukt Telefonsta-

tionerna. Den elektroniska kopplingstekniken kommer alltmera, men trots detta är produktionen av koordinatväljare i starkt stigande i världen och kommer länge än att dominera nyinstallationerna. Inom automattekniken utgör introduktionen av programminnestyrningen en epok. Kanske den mest genomgripande sedan införandet av automatstationer, skriver TD bl a.

TRANSMISSIONSTEKNIK

Transmissionstekniken har hittills huvudsakligen utvecklats inom analogtekniken med FDM (Frequency Division Multiplex) system men under det senaste decenniet har digitaltekniken med PCM (Pulse Code Modulation) system fått stor betydelse.

Koaxialkabler och radiolänkar är de viktigaste transmissionsmedierna för fjärrkommunikation. För interkontinental telefontransmission finns det särskilda koaxialkabler i undervattenssystem och särskilda radiolänkar i satellitsystem.

FDM-multiplex och koaxialkabel

Bärfrekvenssystem på koaxialkabler har utvecklats från 50-talets början. Etapperna har här varit: 960 kanaler i början på 50-talet, 2 700 kanaler vid 50-talets slut. Förre året togs det första systemet med 10 800 kanaler i drift i Sverige. Detta system använder 60 MHz. Nästa version kommer troligen att gå upp till 200—300 MHz men här måste problem med lineariteten hos komponenterna lösas. Preliminära undersökningar av sådana system utförs för närvarande på flera platser i världen.

Koaxialkabler finns nu med 9,5 mm och 4,43 mm innerdiameter på ytterledaren, varvid den mindre kabeln med fördel kan användas upp till 2 700 kanaler. Man har diskuterat både större och mindre ledardiametrar men man har åtminstone tills vidare övergivit tanken på dylika, då några ekonomiska fördelar knappast varit att vinna.

Undervattenskabler

Utvecklingen på sjökabelområdet har varit mycket snabb sedan de första transistoriserade systemen uppträdde för ett tiotal år sedan. I år läggs ett system med 1 840 kanaler ned mellan Storbritannien och Kanada. Förvaltningarna planerar idag ännu större system mellan Förenta staterna och Europa med kapacitet på upp till 3 500 kanaler.

Radiolänkar

Idag är de flesta radiolänksutrustningarna helt transistoriserade. Endast systemen med de högsta kapaciteterna med 1 800 och 2 700 telefonkanaler använder fortfarande TWT-rör i förstärkarens slutsteg. Om några år kommer komponenter att finnas tillgängliga för att utrusta även dessa system med höga kapaciteter med halvledarelement. Dessa utvecklingar har ökat radiolänkarnas ekonomi mycket kraftigt. Under 70-talet kommer utvecklingen av komponenterna att fortsätta mot miniatyrisering, bättre prestanda och minskade kostnader. Idag används frekvensspektrat upp till 8,5 GHz i mycket stor utsträckning. För framtida radiolänkar kommer ännu högre frekvenser att bli nödvändiga. Utvecklingen går mot radiolänkar som använder 12 GHz. Vid dessa frekvenser blir emellertid fädningsproblemet allvarligt och därför kommer troligen dessa utrustningar att användas för kortare avstånd.

Hittills har radiolänkarna endast använts med frekvensmodulering i FDM-system, men i framtiden kommer PCM-system att bli tillgängliga. Med all sannolikhet kommer de högre frekvenserna över 12 GHz mest att användas för PCM-transmission, vars störningskrav inte är så höga som FDM-systemens.

PCM-multiplex

Intresset för fler kanalförbindelser finns emellertid också för kortare distanser såsom i lokalnät. Man har konstruerat system på FDM-basis med större frekvensutrymme för att få billigare apparatur. Man har också gjort försök med FM-modulering. Den mest lovande tekniken är emellertid PCM-systemen som med den sjunkande prisnivån på digitala kretsar kunnat vidga sitt ekonomiska område mot allt kortare distanser. De ursprungliga systemen har 24 kanaler med 7 bit talkod. Inom Europa har man utvecklat ett system med 32 (30) kanaler och 8 bit talkod som blir den framtida standarden.

För närvarande studeras på många håll bredbandsystem för koaxialkabler med PCM. På längre sikt torde dessa väl kunna konkurrera med FDM-systemen. För bildtelefon torde dessa system dessutom rent tekniskt vara en bättre lösning.

I Förenta staterna diskuteras blandade system med analog- och digitaltransmission. Det ser ut att vara möjligt att särskilja en grupp på 1 800 kanaler inom ett koaxialsystem och utnyttja den för digital transmission. En sådan grupps kapacitet blir omkring 80 Mbit/s eller per telefonkanal, 44 kbit/s. Man använder sig av 16 amplitudnivåer vid den digitala överföringen.

Vägledare

När bildtelefoner blir tillgängliga i framtiden, kan inte längre behoven för transmissionskapaciteter mötas av dagens transmissionssystem. Ett sätt att lösa detta problem är att använda vägledare som transmissionsmedia. Frekvenser mellan 30—90 GHz kommer att användas och transmissionskapaciteter på 400 000 telefonförbindelser blir tillgängliga. Fältprov i kommersiell skala kommer att utföras i USA och Storbritannien inom några år.

Under de senaste åren har man också studerat vägledare som använder glasfiber. Man kommer att använda frekvenser i samma område som det synliga ljuset.

SATELLITKOMMUNIKATION

INTELSAT (International Telecommunication Satellite Consortium) har nu fyra av sina största telesatelliter (INTELSAT 4) tillsammans med fyra av de näst största telesatelliterna (INTELSAT 3) i drift över Atlanten, Stilla havet och Indiska oceanen. Dessa åtta satelliter förmedlar idag över hälften av all interkontinental telefontrafik. Samtidigt sker allt utbyte av TV-program över oceanerna via satelliter. Genom införandet av det inhemska kanadensiska telesatellitssystemet och genom det planerade igångsättandet av inrikesystem i Förenta staterna kan man anta att även för transkontinental långdistans kommunikation kommer satelliter att ta 1/3—1/2 av teletrafiken.

Ett regionalt europeiskt telesatellitssystem utvecklas av europeisk industri under ledning av ESRO. Regionala system är också planerade för Sydamerika. Här blir det emellertid inte en separat satellitutveckling men det kan tänkas att sydamerikanska länder kommer att hyra särskilt tilldelade transponderar för sina tjänster av INTELSAT.

TELEFONSTATIONER

Den tekniska utvecklingen efter andra världskriget har dominerats av koordi-

natväljartekniken. Redan i början på 50-talet fanns på marknaden stationer för alla behov. Fully engineered systems för lands- och riksautomatisering kunde erbjudas. Internationell automatisk abonnentskydd trafik började införas på 60-talet. Produktionen av koordinatväljarstationer är i starkt stigande i världen. Såväl nya automatiseringsobjekt som ersättning av äldre görs nu med koordinatväljare. Runt om i världen har nya fabriker byggts vilka nästan alla producerar koordinatväljare. Man kan vänta att även om utvecklingen nu går i delvis andra färder koordinatväljarsystemen länge än kommer att dominera förvaltningarnas nyinstallationer världen runt.

Under 50-talet började man i telefonindustriernas utvecklingslaboratorier att intressera sig för elektronisk kopplings-teknik. Som förebild och inspirationskälla hade man den besläktade datamaskintekniken, som började trampa ur barnskorna i början på 50-talet. De logik- och minnesfunktioner som i automatstationerna realiserades med elektromekaniska väljare och reläer borde med fördel kunna byggas upp med elektroniska komponenter. Entusiasterna för elektronisk kopplingsteknik var emellertid för tidigt ute. Fordringarna på driftsäkerhet var mycket större än vad som kunde åstadkommas med dåtida elektroniska komponenter. Man hade också ett specialproblem i det att talbanorna i stationerna inte kunde med elektroniska kontakter både överföra talströmmar och signalströmmar till telefonapparaters ringklocka.

Stationerna syntes också bli hopplöst dyra. Den i andra sammanhang värdefulla större arbetshastigheten kunde i verkligheten inte ge någon kreditpost för elektroniken.

Man kan väl säga att först halvledarnas genombrott skapade förutsättningar för att framgångsrikt angripa problemet att bygga elektroniska stationer. I fråga om driftsäkerhet, livslängd, strömekonomi och prisbillighet har halvledarna

kommit längre än man kunnat drömma om ännu för 10 år sedan. Trots dessa framsteg har elektroniska stationer ännu inte varit konkurrenskraftiga annat än för vissa typer av stationer. Sådana var exempelvis de helelektroniska stationer som byggdes av LME-koncernen för US Air Force i början på 60-talet. Dessa var utförda med tidsdelad multiplex på 4-trådsbasis. De hade speciella 4-tråds telefonapparater och mycket komplicerade trafikvillkor, vilka motiverade den tekniska lösningen och lade ekonomisk grund för en helelektronisk lösning.

I de nuvarande små och mellanstora systemen har elektroniken utnyttjats i form av wired logic för att förverkliga styrfunktionerna medan miniatyrreläer utför signaleringsfunktionerna och metalliska kontakter svarar för talvägar.

Det är emellertid en annan linje som är epokgörande i dagens utveckling inom automattekniken, nämligen introduktionen av programminnestyrning. Förutsättningarna för att bygga programminnesstyrda stationer skapar elektroniken därigenom att de kan åstadkomma billiga massminnen med kort accessid. Elektroniken motiveras av de möjligheter den ger, inte av dess egenvärde.

I stationer av äldre typ bestäms stationens funktionssätt av reläer, register och markerare. I de programminnesstyrda stationerna utförs funktionsbestämningen av ett program som är inläst i ett minne. Härigenom erhålles en mycket stor flexibilitet dels till olika signal-system och trafikmöjligheter, dels till förändringar som kan bli önskvärda i framtiden. Vid tillkomsten av en ny trafikmöjlighet eller vid anslutning av ledningar med ett annat signalsystem behövs vanligen inga andra ändringar än att ett nytt program läses in i programminnet.

Programminnestyrningen medger också att stationen i stor utsträckning lokaliserar och diagnosticerar uppkomna fel. Man har program för felsökning som tråder i funktion periodvis eller vid konstaterade funktionsfel.

De programminnesstyrda stationerna av AKE-typ företräder med vissa andra utrustningar ett system i vilket centraliseringen av funktionerna har gått mycket långt. Detta var naturligt med tanke på den krets- och minnesteknik som fanns tillgänglig då systemet utformades. Med de nu tillgängliga nya komponenterna av IC-typ kunde några av funktionerna, särskilt de som är standardiserade från station till station, såsom avsökning och kanske också uppsättning av förbindelserna, ha blivit förverkligade i kretsarna eller i minnena av "read only"-typ. Det variabla programminnet skulle då huvudsakligen användas för funktioner som är olika från växel till växel och för ändringar i trafikförhållandena och signal-systemen.

Den nya komponenttekniken kommer också att göra de programminnesstyrda stationerna ekonomiskt intressanta redan vid mindre storlekar.

Programminnestyrningen bildar en epok — kanske den mest genomgripande sedan införandet av automatstationer. De programminnesstyrda stationerna i Europa och Amerika har hittills utförts med metalliska kontakter i talnätet. Program-

minnesstyrningen kan emellertid också — och med stor fördel — användas vid ett elektroniskt talnät när någon lämplig kontakt kommer fram.

Motiven för att använda mekaniska kontakter i talnätet är delvis kostnadsbestämda men också beroende på att man får en större frihet mot ledningssidan. Man kan sålunda överföra såväl likström som växelström och också göra växling av polariteten för likströmmen, vilket bland annat kan behövas vid myntapparater. Fjärrmätning av ledningar blir möjligt. Likaså kan man överföra en större bandbredd.

För en viss klass stationer, nämligen interurbanstationerna, innebär de reläerade företrädena hos de mekaniska kontakterna ingen fördel. Man har här inga abonnentledningar anslutna och behöver därför inte överföra likström eller ringström. Vidare är bandbredden begränsad till vanlig telefonbredd 300—400 Hz. Man skulle här helt säkert kunna använda elektroniska kontakter i rumsdelning. Större intresse har emellertid den tidsdelade multiplexen särskilt på PCM-basis.

I integrerade system har man samma informationsbärare på ledningar och stationer och det man hittills riktat sitt intresse mot har varit PCM i denna egenskap. Man har påstått att man genom ett konsekvent användande av PCM i stationer och nät skulle få en billigare och tekniskt bättre totallösning. PCM-koden överförs i hela systemet utan demodulering; på grund av att man måste räkna med att en kanal som för ett samtal måste byta tidslucka då den förs genom stationen och igen byta tidslucka då den går ur stationen behövs buffertregister i stationerna såväl vid ingångarna som vid utgångarna. Ytterligare ett motiv för dessa register är att fortplantningshastigheten på ledningssträckorna blir olika. Efter som flertalet interurbanförbindelser under ännu många år blir på frekvensdelad bärfrekvens och mellanstationsförbindelser på lokalplanet blir av likströmstyp kommer den naturliga trögheten av dessa gjorda investeringar att fördröja upprättandet av integrerade system.

Deltamodulering har föreslagits som ett alternativ till PCM. Deltamodulering är troligen bättre anpassad till kopplingen mellan telefonapparat och växel och till billigare modulerings- och demoduleringsutrustningar. Dess nackdel är naturligtvis att inga transmissionssystem med deltamodulering varken existerar eller är planerade.

I fråga om trafikmöjligheter har ju riksautomatiseringen blivit ett självklart mål i de flesta länderna som för övrigt många redan har uppnått. Nästa steg är internationell automatisk abonnentskydd trafik. Det finns redan införd mellan flera länder i Västeuropa och också mellan Förenta staterna och Kanada. Tekniskt föreligger knappast några hinder för att telefonera automatiskt över hela jorden. Begränsningarna ligger i att inte tillräck-

Forts. på sidan 6

Provkörning av program i en testanläggning för programminnesstyrda telefonstationer vid LM Ericssons s k AKE-laboratorium.

600298/5

ENGELSKT SAMARBETE I NYBILDAT BOLAG MELLAN THORN OCH LME

Det nyetablerade bolaget, som fått namnet Thorn-Ericsson Telecommunications Ltd, har ett aktiekapital på 1 miljon (omkring 10 miljoner kronor) att fördelas med 51 procent på Thorn och 49 procent på LM Ericsson.

LM Ericsson och Thorn Electrical Industries Ltd har gemensamt bildat ett engelskt bolag vars ändamål är att tillvarata LM Ericssons och Thorns intressen inom den snabbt växande telekommunikationsmarknaden i Storbritannien.

Thorn-Ericsson Telecommunications Ltd kommer att förvärva aktierna i Swedish Ericsson Telecommunications Ltd, dvs ett av LM Ericssons nuvarande dotterbolag i England, och Thorn-General Telephone, ett helägt dotterbolag till Thorn Electrical. Bolaget kommer att styra verksamheten i de båda ovan nämnda företagen samt dessutom svara för vissa gemensamma funktioner som administration, finansiering och samordning av den del av försäljningsverksamheten som avser den brittiska telefonvärdningen.

Swedish Ericsson kommer att fortsätta sin framgångsrika verksamhet på den engelska privatmarknaden medan Thorn-General Telephone kommer att ansvara för produktutveckling och tillverkning inom samarbetets ram. I ett första skede kommer Thorn-General Telephone att fortsätta tillverkningen av sitt nuvarande produktprogram men detta kommer efterhand att utökas med abonnentväxlar och annan utrustning konstruerad av LM Ericsson genom ett licensavtal mellan det engelska företaget och LM Ericsson.

Ordförande i styrelsen för Thorn-Ericsson Telecommunications Ltd blir Mr G J Strowger, som är VD i Thorn Electrical Industries, och vice ordförande direktör Fred Sundkvist, vice VD i LM Ericsson. Styrelsen i övrigt får fyra ledamöter, två från Thorn och två från LM Ericsson.

Till verkställande direktör har utsetts Mr E T Stephens, som är VD i Swedish Ericsson Telecommunications Ltd.

Thorn Electrical Industries, som grundades för nära 50 år sedan av Sir Jules

Mr G J Strowger, VD i Thorn Electrical Industries Ltd, och VD i LME Björn Lundvall undertecknar avtalet om bildandet av det gemensamma bolaget Thorn-Ericsson Telecommunications Ltd.

Thorn, är ett av Englands 20 största företag med en årsomsättning av cirka sex miljarder kronor. Företaget har omkring 85 000 anställda och är huvudsakligen verksam inom området lätt elektrisk och elektronisk industri.

Det tillverkar bl a TV-apparater, radio- och skivspelarustring, lampor och belysningsutrustning, hushållsapparater, mätutrustning, industriell styrutrustning samt hydraulisk utrustning av olika slag. Företaget har ett 80-tal egna fabriker i England och utomlands.

LM Ericssons dotterbolag Swedish Ericsson Telecommunications har under senare år framgångsrikt bearbetat den engelska privatmarknaden för telekom-

munikationsutrustning och har f n en betydande marknadsandel motsvarande en fakturering på årsbasis av omkring 40 miljoner kronor. Bl a har företaget levererat en av världens största abonnentväxlar med cirka 7 000 anknytningar till Greater London Council.

1972 fick LM Ericsson sin första stora beställning på den publika marknaden då Post Office Corporation, den brittiska telefonvärdningen, beställde LME:s koordinatväljarutrustning till ett värde av cirka 140 miljoner kronor avsedd för en telefonstation för internationell trafik i London. Denna utrustning håller f n på att installeras och idriftsättning av den nya stationen kommer att ske etappvis med början i slutet av året.

Saudiarabien: ORDER PÅ 65 MILJONER

LME har erhållit tre betydande beställningar på ett sammanlagt ordervärde av cirka 65 miljoner kronor från Saudiarabien.

Ett av de kontrakt som LME tecknat med kommunikationsministeriet i Saudiarabien avser leveranser av telefonstationsutrustning, telefonapparater och nätmateriel till ett värde av cirka 29 miljoner kronor. Denna utrustning, som

kommer att tillverkas vid bolagets svenska verkstäder, skall levereras inom en tvåårsperiod och är avsedd dels för utökningar av existerande anläggningar och dels för nya anläggningar i nio saudiarabiska städer.

Samtidigt har samma kund beställt en utökning till ett värde av omkring 17 miljoner kronor av det kontrakt på 82 miljoner kronor som LME erhöi från Saudiarabien för ett år sedan.

Dessutom har LME i samarbete med den engelska kabeltillverkaren BICC fått en betydande saudiarabisk beställning på telefonkabel som för det svenska företags del representerar ett värde av cirka 19 miljoner kronor. Den beställda kabeln kommer att levereras från våra kabelverk i Sverige under de närmaste 18 månaderna.

Utlandstjänst

Staffan Brandt och Oiva Öster har under pågående uppdrag flyttat från Tjeckoslovakien till Jugoslavien.

Per-Åke Lindell har flyttat från Venezuela till Fiji.

Steen Clausen har börjat på ett nytt kontrakt i Spanien.

Lennart Malmberg reser från Finland för uppdrag i Italien (Palermo).

Rolf Skagerborg och Sönderby-Madsen (LMD) har avslutat sina uppdrag i Mexiko.

Eilert Karlsson har börjat på ett uppdrag i Marocko.

30000 ERICOM TILLVERKADE VID OSKARSHAMNSFABRIKEN

Snabbtelefonen ERICOM, välkänd genom annonsen på telefonkatalogens baksida, har nu vid Oskarshamnsfabriken tillverkats i 30 000 exemplar. Apparaten 30 000 har producerats av samma gäng som för drygt ett år sedan gjorde det första exemplaret och som med tiden skaffat sig erfarenhet och en känsla av vad som behövs för att få fram LM-kvalitet. På bilden har OSC Bertil Nordström omgiven av det glada produktionslaget just överlämnat den sidenbandsprydda apparaten till LMS/D1C Olof Swartz.

Centrallagrets nybygge färdigt strax före jul

CL-nytt: Truck-tåg med sex vagnar på väg ut till lagret. Lyftvagnarna har lastats i ett av packrummen med lådor på pall, två och två. I varje trucktåg ingår 4 till 6 vagnar. Truckföraren heter Lars-Olov Eriksson.

— En ordentlig utbyggnad av Centrallagret har länge stått på vår önskelista, förklarade PD Arne Mohlin då han talade i den nya, stora utterminalen på CL i Huddinge sista arbetsdagen före julferierna. Med anledning av att nybygget togs i bruk hade all personal fått ledigt för att delta i "invigningsceremonin", som kulminerade i ett jättestort kaffekalas i den inbyggda utterminalen som mäter 35 x 96 m.

— Detta innebär bl a ett effektivare, snabbare och säkrare godsflöde i samband med skeppningar. Dessutom betyder det en avsevärt bättre arbetsmiljö för CL-personalen, fortsatte Arne Mohlin.

Den nu genomförda utbyggnaden gör

ve destinationsland noga angivet med stora skyltar.

All lastning i terminalen sker direkt i bil eller i container. Transporterna från packrummen till lagret har man löst på ett enkelt och billigt sätt. I packrummen

Ett populärt inslag vid CL-invigningen. Lådor körs fram och så småningom blir det en jul- och nyårshälsning.

att CL:s yta ökat från ca 30 000 kvm till ca 45 000 kvm. Förutom utterminalen har man nämligen också uppfört fem nya skepp på 24 x 90 m.

Bygget påbörjades under första veckan av april 1973 och stod färdigt enligt planerna i december. I de nya skeppen lagras exportgodset i pallställ med respekti-

lastas lådorna på pall två och två på vanliga lyftvagnar, som är försedda med krok och dragögla på gaffeln resp handtaget. På så vis kan man koppla ihop vagnar och ansluta dem till truck, varvid man får ett s k trucktåg. Se översta bilden!

— Det är meningen att vi skall ha två
Forts på nästa sida

Kaffekalaset på CL i full gång. Längst t h CLC Malte Hagengård och PD Arne Mohlin.

25 ÅR HOS SKV

Nedanstående anställda har under 1973 arbetat i 25 år hos LME:s dotterbolag Sieverts Kabelverk AB (SKV) och erhållit 750 kronor (exkl skatt) i gratifikation.

- Frost Åke
- Johansson Fritjof
- Wikström Bror
- Liljegren Maud
- Karlsson Hans
- Svensson Arnold
- Karlsson Inger
- Hedström Sonja
- Johansson Irma
- Andersson Harry
- Bäckström Sture
- Pettersson Artur
- Karlsson Ruben
- Frank Dagmar
- Söderberg Erik
- Lindberg Evert
- Andersson Sigfrid
- Sahlberg Gunnar
- Molander Gunnar
- Karlsson Erik
- Söderberg Frans
- Nordström Sune
- Thelin Sonja
- Fernlund Bengt
- Petersen Ester
- Wählin Lennart
- Brännström Philip
- Widén Rune

Forts från föregående sida

sådana tåg i lagret med en truck och 4 till 6 vagnar i varje tåg, säger CLC **Malte Hagengård**. I slutet av varje skepp finns "parkeringsplatser" där truckarna lämnar av vagnarna. Därefter hämtas lasten av skjutmasttruckar och placeras på rätt ställe.

I pallställen placeras lådorna två och två på varje pall nationsvis. Tidigare har det ibland varit vissa problem vid fram-plockning av en viss låda, då man djuplastade ända upp till åtta lådor på varandra. Det nya systemet är mera utrym-meskrävande, men det tjänar man in på en enklare och snabbare hantering.

Med hjälp av speciella lädkort, som är förstansade, sker inmatning av information i datasystemet SYSMAK (systematisk materialkontroll), som kan skriva ut flertalet av de dokument, som krävs vid skeppning samt uppgifter om destination, lädnummer och övrig märkning.

Vid utterminalens ena kortsida finns lastkaj med fyra containerportar, som är försedda med luftslussar, s k shelters. På så sätt kan man lasta containers utan risk för kalldrag. Container-lastningen sker med särskild truck, som kan köra in i containers.

— Nu har vi fått en efterlängtd centralisering av driften och har avvecklat utgårdarna i Årstadal, Västberga Allé och Rosenlundsgatan. Personalen från utgårdarna har förts över hit berättar Hagengård.

Förman **Arne Alpsjö**, CL-veteran, LME-veteran och guldmedaljör: — Det går bara inte att jämföra arbetet nu mot ex för ett år sedan. Då jobbade vi ju utomhus i regn och rusk, snö och kyla. Nu är allt arbete förlagt inomhus. Det är rena himmelriket. Jag upplever den här nya terminalen mycket positivt.

Alpsjö började på LM Ericsson 1937 och kom till transporten 1945.

Sören Karlsson, LM-are sedan 1957: — Instämmer. Det går inte att jämföra vår gamla utomhusterminal med det här nybygget. Självklart är det en mycket miljövänligare arbetsplats främst då vintertid. På vintern är det också lättare att jobba nu, lastningen går dubbelt så fort. Och man slipper att skjuta på truckar som kanske kört fast i snön.

Rune Skelman arbetade tidigare på utelagret i Årstadal: — Det är bra att komma under tak och slippa pulsa omkring i snön på vintern. Allt är samlat på ett ställe och det blir lättare att jobba då.

-GHZ

Guldmedaljfesten på Stadshuset

Ericssonkoncernens 135 guldmedaljörer under 1973 hyllades — som framgick av förra numret av **KONTAKTEN** — i Stockholms Stadshus den 12 december. Medaljer, kontanta gratifikationer, guldarmband och guldklockor delades ut. Festen avslutades med middag och dans i Gyllne Salen.

Här har några medarbetare för- evigats under utdelningsceremonin i Blå Hallen. På bilden till höger har de äldsta i tjänst bland damerna, fru Lilly Adelfors på Telekabel-divisionen i Älvsjö med 38 år och 7 månader, och bland herrarna, av- synare Sture Karlsson hos SRA i Bromma med 43 år och 6 månader, en pratstund med från vänster fru Ann Charlotte Wallander, LME:s VD Björn Lundvall och fru Patricia Lundvall samt längst ut till höger styrelsemedlemmen dr Jan Wallander.

Erik E Andersson från LME:s Söderhamnsfabrik och dess ekonomiavdelning får sin medalj av VD Björn Lundvall. EkC Erik Andersson har en tjänstetid på 35 år och 3 månader.

Här delas guldmedaljen ut av dr Jan Wallander till den yngste medaljören bland de 135, fru Anna-Lisa Sundius, 55, hos LMS i Bollmora. Hela 37 år och 11 månader har hon jobbat inom koncernen.

laC Börje Berg hos LME vid Telefonplan, tidigare mycket aktiv inom SIF-klubben vid HF bl a som ordförande, medaljeras av fru Ann Charlotte Wallander. Börje Berg har varit LM-are i 36 år och 8 månader.

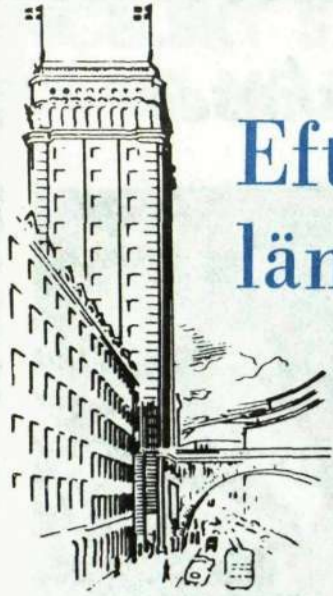
Hilda Johansson hos LME vid Telefonplan arbetar med prototyp tillverkning på Vt 33 och hon har varit LME-trogen i drygt 31 år. Fru Patricia Lundvall fäster medaljen på fru Johansson. En leende dr Jan Wallander ses i bakgrunden.

Nils Strömberg är förman på Vt 962 hos LME i Karlskrona och har arbetat i bolaget 36 år och 3 månader. Fru Wallander fäster guldmedaljen i miniatyr på förman Strömberg under överinseende av VD Lundvall.

Dotterbolaget RIFA hade två guldmedaljörer 1973, och här ses den ena av dem, ingenjör Eilert Lund, som arbetar med halvledare hos bolaget i Bollmora. 34 år och 9 månader är medaljörrens anställningstid.

Efter 48 år lämnar LME södra Kungs- tornet i Stockholm

Den 11 november "firade" LME, eller rättare sagt L M Ericsson Telemateriel AB (LMS), finalen på en 48-årig vistelse i södra Kungstornet i Stockholm. Avgående torngänget som bestod av ett 20-tal LMS-are från främst bolagets sektion Spp tog vid månadsskiftet november/december nya lokaler i bruk på Sveavägen 159, 7 trappor upp. Det är samma hus där LMS Telecenter ligger i källarplanet.

Avgående Kungstornsgänget 1973 samlat. Stående, fr v, Lennart Isaksson, Jan Nilsson, Sten-Ola Norberg, Arne Thornqvist, Jan Forsberg, Lars Hallberg, Evid Andersson, Uno Grusén, Anders Ajaxon, Lars Nord, Kjell Karlsson och Lasse Gustafsson. Sittande, fr v Antonia Pål, Karin Nordlund, Alf Geryby, Gunnel Åhnstrand, Lennart Svensson, Karina Aourell, Karl-Gustav Karlsson och Sylvia Ljunggren.

Södra Kungstornet på ströget Kungsgatan uppfördes 1925 i LME:s regi. Hit flyttade då Allmänna Telefonaktiebolaget LM Ericsson sitt huvudkontor under VD Karl-Fredrik Wincrantz, som varit den drivande kraften bakom husets tillkomst.

Något senare överflyttades även "Anläggningsavdelningen" och "Svenska Försäljningen" med butik och utställning till tornet. Ett gemensamt lager för monterör upprättades i samma veva.

Utställningen blev kvar i över 40 år

och ersattes först 1971 med Telecentrat på Sveavägen.

Nu är alltså LM-epoken definitivt slut i detta höga, världsbekanta hus. Det är inte bara teletekniska produkter som florerande stockholmarna kunnat bese under årens lopp i tornets utställningsmontrar. Under krisen i början av 30-talet fanns sådana ovanliga LME-produkter som rostfria kökskärl, campingsängar och stekpannor att beskåda. Radioapparater av märket Radiola och bandspelaren Eri-corder var andra bekanta prylar som

LME:s försäljningsbolag FÖB visade i tornet och sålde i butiken där.

I södra Kungstornet har dagens LMS fö sin upprinnelse. Etableringsåret var 1929 då föregångaren LM Ericssons Anläggningsaktiebolag startade verksamheten där. 1931 bytte man namn till LM Ericssons Försäljningsaktiebolag (FÖB) som så småningom eller 1966 tillsammans med delar av dåvarande ERGA blev dagens LM Ericsson Telemateriel AB, dvs LMS.

INFORMATION, SAMRÅD och FÖRHANDLING - vad innebär det?

I många olika sammanhang som berör de anställdas förhållanden på arbetsplatsen talas om information, samråd och förhandling. Ett beslut sägs t ex ha fattats efter information och samråd i en nämnd, en kommitté eller personalorganisation. Många blandar ihop uttrycken eller miss-tolkar dem. KONTAKTEN har därför lyssnat på vad en SIF-ordförande säger om innebörden i de här betydelsefulla begreppen.

Vad är skillnaden mellan information och samråd?

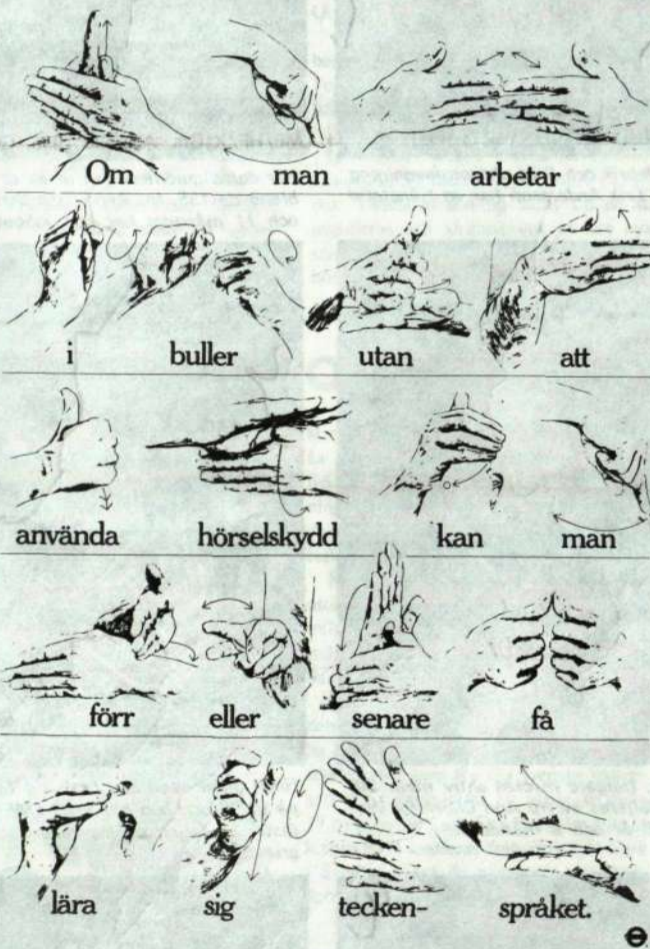
— Detta är den punkt det oftast syndas mot. Allt för många tycks blanda ihop samråd och information — inte minst företagsledningar gör det. Information innebär att t ex en SIF-klubsrepresentant i efterhand eller på ett mycket sent stadium i beslutsprocessen får ta del i en problemställning utan att på något sätt kunna påverka den. Detta kan ju aldrig betecknas som något samrådsförande.

Samrådet innebär att man på ett tidigt stadium — i planeringsstadiet — får ta del av problematiken, får tid att tänka över saken och framlägga synpunkter och förslag i ärendet — förslag som ska beaktas innan ett beslut fattas.

Vad är skillnaden mellan förhandling och samråd?

— I en förhandling skall två parter enas om ett beslut, som bägge parter sedan tillsammans bär ansvaret för. Samråd förutsätter inte att man är ense, när beslutet tas. Det innebär, att en företagsledning lyssnar och tar tillvara de synpunkter som t ex en personalklubb för fram. Det är företagsledningen som fattar beslutet och därmed också bär ansvaret för det.

VAR RÄDD OM DIG!

JUNIOR VANN BRASILIEN-GOLFEN

En stekhet decemberlördag avgjordes EDB-mästerskapet i golf på Clube de Campo de Sao Paulo's välansade banor. Mästare i herrklassen blev helt oväntat en 13-årig junior, Jimmy Nordmyr, son till Nils Nordmyr i Sao José dos Campos. Hemmaspelaren Barbro Nielsen vann damklassen. De tre bästa blev:

HERRAR

1) Jimmy Nordmyr 75 2) Kaj Nielsen 76 3) Nils Nordmyr 82

DAMER

1) Barbro Nielsen 70 2) Marta Kallio 82 3) Rut Nordmyr 84

Bästa hälsningar till alla KONTAKTEN-läsare

Kaj Nielsen, EDB/EC

G-JUBILEUM

1973 är G-divisionens 20:e verksamhetsår. 1954 slogs avd A (apparater och växlar) ihop med telesignalavdelningen GR till ERGA. I december 1963 flyttade ERGA till BO. Vi firar alltså 10-årsjubileum i BO just nu.

Båda dessa händelser skall firas av G med en divisionsfest 18 januari 1974, dvs efter något mer än 10 års vistelse i BO och något mindre än 20 år sedan bildandet av ERGA. 1965 slogs sedan FÖB och ERGA:s K-avdelning (telesignal och snabbtelefon) samman till LMS, som sedan blivit dominerande på snabbtelefonområdet, bl a genom köpet av Gylling.

Sedan 1971 heter ERGA G-divisionen, som nu omfattar apparater och växlar på samma sätt som avd A gjorde för 20 år sedan. En återblick visar att omsättningen ökat från 36,5 Mkr till ca 245 Mkr och att personalen ökat från 125 till 375. Under dessa år har alla de produkter lanserats, som vi varit så framgångsrika med nämligen Ericofon, Ericovox, Dialog, samt på växelsidan relä-, koordinat- och kodväxlarväxlar. Sannerligen något att celebrera. Vad kommer att hända under de nästa 20 åren?

UTVECKLING

Forts från sidan 3

ligt med förbindelser finns. Vidare måste register för det större antalet siffror inrättas i de lokala näten. De jämförelsevis dyra samtalens fordrar i många fall att man inför automatisk kupongtryckning.

De programminnesstyrda lokalstationerna har möjliggjort att för en låg merkostnad införa olika trafikmöjligheter för abonnenterna. Man vet ännu inte i vilken utsträckning dessa kommer att användas och uppskattas av abonnenterna. Fältförsök kommer att ge upplysning härom. Troligen kommer emellertid i framtiden dessa trafikmöjligheter och kanske ytterligare andra som man kan uppfinna, att tillhandahållas av förvaltningarna. Detta innebär naturligtvis inte att alla abonnenter kommer att använda dem. I äldre stationsområden blir man också tvungen att erbjuda dessa trafikmöjligheter.

Telefonindustrin arbetar nu på utrustning för äldre växlar som tillåter införandet av dessa trafikfaciliteter.

Inom abonnentväxelområdet har väl inte utvecklingen tagit så markanta steg framåt. Denna teknik var redan vid andra världskrigets utbrott mycket långt ut-

vecklad. En facilitet som kommer att få större betydelse är direktval. Den förutsätter emellertid även ändringar i telefonstationen, vilket kan försena en utveckling i denna riktning. Vad vi vidare kan förutse under 70-talet är väl en ökad användning av centraliserade abonnentväxlar, d v s sådana stationer som innehåller utrustning för ett antal abonnentväxelkunder. Härigenom vinnes stora besparingar i anläggnings- och underhållskostnader. Inom en annan sfär kan man också förutse en stark utveckling nämligen för abonnentväxelsystem d v s sådana system där man knyter ihop flera växlar som betjänar olika etablissemang tillhörande ett företag eller en koncern.

Sista avsnittet av TD Jacobaeus föredrag om utvecklingslinjerna inom telekommunikationerna införs i nästa nummer. Avsnittet omfattar Telex och Datatransmissionssystem samt ett kapitel benämnt Allmänna framsteg.

BRÖDERNA

Forts från 1:a sidan

Att den 43-årige Arne inte är någon direkt nybörjare inom musikens område stod helt klart efter ett samtal med honom.

— Jag har haft egen orkester sedan jag var 16 år, berättar Arne för KONTAKTEN. Tre egna låtar har jag skrivit samt spelat in några plattor med orkestern.

— Vi spelar all slags dansmusik med varierande sättningar, alltså inte enbart gammalt. Efter den här segern — som vi räknar som vår största framgång — har vi överhopats med anbud av olika slag. Att vi därmed skulle bli yrkesmusiker, som stått att läsa i dagspressen, är inte korrekt. Vi har ingen tanke på att sluta våra anställningar vid LME, säger Arne vidare.

Genom KONTAKTEN vill han och de andra grabbarna passa på att ytterligare tacka företaget och KR:s chef Bertil Olanders för att de fått den ledighet från jobbet som behövdes för att orkestern skulle kunna fullfölja tävlingen fram till den lyckosamma finalen.

Några dagar före jul visade Farms upp sina musikaliska färdigheter under ett halvtimmeslångt underhållningsprogram i matsalen. Ovationernas styrka och intensitet gav ett hörbart bevis på att SM-tecknet ingalunda varit oförtjänt. Disponent Olanders gladdes med alla andra, tackade för musiken och önskade orkestern lycka till i framtiden.

Hitta färdkompisen genom "BILKONTAKTEN"

NAMN	ARBETS-PLATS	TELEFON ARBETET	BOSTADSADRESS	TELEFON BOSTAD	ANTAL LEDIGA PLATSER	ÖNSKAR BIL	ÖNSKAR MEDFÖLJA
Hrdlicka Franz	TN/X	9 1060	Stökhagsv 66, Fittja	0753/747 80	-	x	
Winroth Knut	TN/Dh	9 1922	Vegav 4 B, Åkersberga	0764/619 39	4	-	
Hamrå Lars	TN/X	9 5404	Bronsjutarv 56, Norsborg	0753/727 02	3	-	
Samuelsson Åke	TN/X	9 5231	Vedstigen 10, Tumba	0753/391 56	-	x	
Nordström Ingvar	TN/X	9 1089	Bistigen, Salem	0753/543 80	-	x	
Axh Britt-Marie	TN/TV	9 1352	Klockarv 71, Södertälje	0755/616 31	-	x	
Brännström Bo	TN/Au	9 5520	Träskv 189, Viksjö, Järfälla	0758/138 17	4	-	
Westlund Bo	TN/X	9 2055	Herrängsv 30, Rönninge	0753/549 26	5	-	
Jönsson Börje	TN/X	9 1774	Harrväg 4, Tumba	0753/326 07	4	-	
Jayne Robert	TN/Dkt	9 1649	Tranebergsv 88, Alvik	25 22 82	3	-	
Johansson Torsten	PJ/X	9 5871	Östrandsv 6 B, Enskede	91 39 43	3	-	
Allik Evald	VH/MI	190090/264	Rafaelsv, Södertälje	0755/382 67	3	-	
Klein Miklos	HF/V	9 4518	Örsväng 11, Sundbyberg	29 15 31	5	-	
Falk Rutger	HF/X	9 2980	Tomtbergav 173, Norsborg	0753/720 22	4	-	
Söderström Christer	HF/X	9 2997	Larsbergsv 23, Lidingö	767 34 16	2	-	
Lind John	HF/Mat	9 3474	Ålgrytevä 248, Sättra, Skärh	88 16 44	4	-	
Wahlgren Sigvard	VH/Dpi	190030/294	Bollmora, Fårdala	712 77 08	5	-	
Larsson Sven-Erik	ÅL/Slä	990200/157	Hallunda, Norsborg	0753/713 31	4	-	
Langhammer Günter	CL/Lx	7740460/175	Källåkersv 40, Norsborg	0753/708 68	5	-	
Carlsson N O	ST/T	0161/330	Rottnerosbacken, Farsta	64 51 76	5	-	
Jonsson Åke	EUA/Xmg	970220/256	Högbyv 93, Järfälla	0758/128 45	5	-	
Ingemansson Einar	OM/Vt		Mjällby 6, Lister-Mjällby	0456/502 94	2	-	

"BILKONTAKTEN"
Box 32 073
126 11 STOCKHOLM 32

Min arbetsplats är:.....

Min bostadsadress är:.....

Sätt ett kryss i rutan för det som är tillämpligt i Ditt fall:

- Jag har egen bil med plats för..... personer
- Jag saknar egen bil, men är beredd att dela bensinkostnaderna med en bilburen arbetskamrat
- Jag skulle gärna åka med en minibuss om denna utgick från en plats i närheten av mitt hem

Namn:.....

Tjänsteställe:.....

Telefon, internt:..... bostaden:.....

Arton av ovanstående LM-are erbjuder alltså plats i sina bilar medan fyra saknar egen bil, men är beredda att dela bensinkostnaderna med en bilburen arbetskamrat. Lättast kontaktas LM-arna per telefon, antingen på arbetsplatsen eller i bostaden.

I nästa nummer av KONTAKTEN — i pressen den 11 februari — hoppas vi ha flera färdkamrater att välja på. Välkommen med Ditt svar! Någon väntar på det.

PLATSANNONSER

KONSTRUKTÖR till LME i KATRINEHOLM

Katrineholms-fabriken söker en konstruktör för verktygs- och maskin-konstruktioner. Den man vi söker skall ha ingenjörsutbildning med god praktisk erfarenhet som konstruktör. Språkkunskaper är en merit. Vi kan erbjuda intressanta arbetsuppgifter för person med erfarenhet från serietillverkning. Företaget medverkar vid anskaffning av bostad. Närmare upplysningar lämnas av disponent Bertil Fagerholt, telefon 0150/133 20

TECKNINGSTÄVLINGEN för barn

uppskjuten till i februari på grund av utrymmesbrist. Men den som väntar på o. s. v. . .

SJUKLÖNER

Forts från sidan 2 på grundval av den "gamla" lönen. Därefter får sjukavdraget grundas på den "nya" lönen.

KOLLEKTIVANSTÄLLDA
De nya reglerna innebär i huvudsak följande.

Under sjukpenningtid lämnas ersättning med 3 kr per dag fr o m den åttonde sjukdagen under förutsättning att sjukdomsfallet varar mer än 30 dagar. Beloppet 3 kr är enhetligt för alla inkomstnivåer.

Vid beräkning av om sjukfallet varat mer än 30 dagar skall man lägga ihop upprepat sjukdomsfall om minst åtta dagar, som inträffar inom 20 dagar efter föregående sjukperiods slut, med den föregående sjukperioden.

Den nu gällande karenskortningsregeln har slopats.

I PENSION

Här omnämns anställda inom LME-koncernen med minst 25 tjänsteår.

1/1 Fru Hillevi Ekberg, TN/TVpk. Anställd 1942. Guld: 1973.

Började i provrummet på Svenska Radio AB med provning av kondensatorer, spolar m m för mätinstrument och transmissionsutrustningar. I september 1956 överflyttades tillverkningsenheten till LME:s Tellusverkstad

Hillevi Ekberg TN/TVpk

och då blev fru Ekberg skrivbiträde på kontrollavdelningen för mätinstrument. 1958 kom hon som kontorist över till TV:s planeringssektion där hon under många år förestod skrivrummet.

1/1 Fru Anna-Lisa Gustafsson, LME/TN/Edh. Anställd 1931. Guld: 1968.

Har i 43 år varit LM Ericsson och företags ekonomiska avdelning trogen. En lång följd av år var hon chef för avdelningens hålkortsstansning. Hon har upplevt LME:s utveckling från tiden vid Tulegatan i centrala Stockholm fram till de senaste decenniernas snabba expansion

1/1 Ingenjör Märten Märtensson, LME/HF/X/Gta. Anställd 1936. Guld: 1969.

Intendent Olof Nyhlén hos LME vid Telefonplan avtackades i början av januari efter 43 år hos företaget. Personaldirektör Nils Svensson, LME/DK, var med bland uppaktarna och ses här utbringa ett fyrfaldigt leve för den avgående tjänaren.

TACK!

FÖDELSEDAG

- Adeby Arne, HF/Vt 13
- Alsmo Arne, HF/X/EvhC
- Björklund Per, TN/T/Ki
- Boström Göta, HF/Vt 13
- Carlsson Torborg, MÖ/MI/Fme
- Ekstrand Bert, KONTAKTEN
- Falk Rutger, HF/X/Rom
- Jonsson Rune, TN/T/Kik
- Krogh Bertil, TN/T/Fak
- Levin Gustav, TN/TV/Vt 743

Under förtidspensionering som är betingad av medicinska skäl lämnas viss månadsersättning.

Beloppen har beräknats ge i princip oförändrad kompensationsnivå vid övergång från sjukpenning till förtidspension.

Ersättningarna utges utöver de förmåner som erhålles enligt lagen om allmän försäkring och förutsätts bli skattefria.

De nya reglerna tillämpas fr o m den 1 januari 1974 även för pågående försäkringsfall.

Efter ett par månaders praktik som verkstadslev anställdes han som ingenjör på telesignalavdelningen. Deltog bl a i utvecklingen av LM Ericssons flyglarmutrustning. 1955

Märten Märtensson HF/X/Gta

blev han kontrollchef på Gröndalsfabriken och övergick 1959 som konstruktör till avdelningen för abonnentväxlar. Fyra år senare kom han till den svenska försäljningsavdelningens reklamationsinstans, där han arbetade med reklamationer och garantimärkningar.

1/1 Intendent Olof Nyhlén, LME/HF/Dkk. Anställd 1930. Guld: 1966.

Inledde sin långa LME-bana på verkstaden. Fortsatte på verkstadsens kalkylavdelning och kom därefter över till verkstadsens sekretariat. Arbetade under kriget bl a med frågor rörande krigsmateriel på den allmänna försäljningsavdelningen. 1944 blev han chef för moderbolagets intressekontor. Övergick 1950 till försäljningsavdelningen på Telesignalfabriken. Arbetade under årens lopp med försäljningsfrågor också inom ERGA, LM Ericssons Svenska Försäljningsaktiebolag, FÖB, och slutligen hos LM Ericssons Telemateriel AB, LMS. Tillträdde 1966 befattningen som chef för intendenturavdelningen på HF och återvände därmed till moderbolaget.

1/1 Fru Eva Nyström, LME/HF/X/Pbk. Anställd 1945. Brons: 1970.

1/1 Avsynare Alexander Bäckström, LME/HF/Vt 363. Anställd 1946. Brons: 1971.

KNÄNA BÖJ OCH ARMAR UPPÅT STRÄCK . . .

LME:s Örebrofabrik har sedan den 12 november 1973 infört pausgymnastik, vilket visat sig vara mycket uppskattat. På prov startade gymnastiken på en avdelning på kabeltillverkningen. Efter tre veckors provkörning där deltagarantalet var 100 procent och resultaten goda, var det dags att köra in hela fabriken.

Totaltiden är ca 7 minuter och övningarna är förlagda till förmiddagen klockan 10.45.

- Lund David, PJ/X/Iss
- Nylund Gunborg, HF/V/Plo
- Nyström Eva, HF/X/Pbk
- Nyström Torsten, HF/X/ShC
- Rosell Börje, HF/X/Plg
- Uhlén Folke, HF/X/Adm
- Wahlström Rolf, HF/Vt 17

ANNAN VÄNLIGHET

- Abrahamsson Göte, Israelsson Björn och Kjellström Börje, ÖR/G/Arb
- Eliasson Ellen, f d HF/Vt 17
- Gustafsson Anna-Lisa, f d TN/EdhC
- Larsson Sven, TN/TVks
- Lénström Per, f d HF/RvC
- Lindgren Rune, TN/F 788
- Märtensson Märten, f d HF/X/Gta
- Nilsson Linéa, TN/Krr
- Zell Marianne, HF/V/Pd

VÄNLIGT DELTAGANDE

vid min makes, Stig Andersson, HF/X/Lab, bortgång

Dagmar Andersson

vid min makes, Evert Pettersson, fd HF/Vt 60-F67, bortgång
Anna Pettersson

Ericssonkoncernen i Sverige

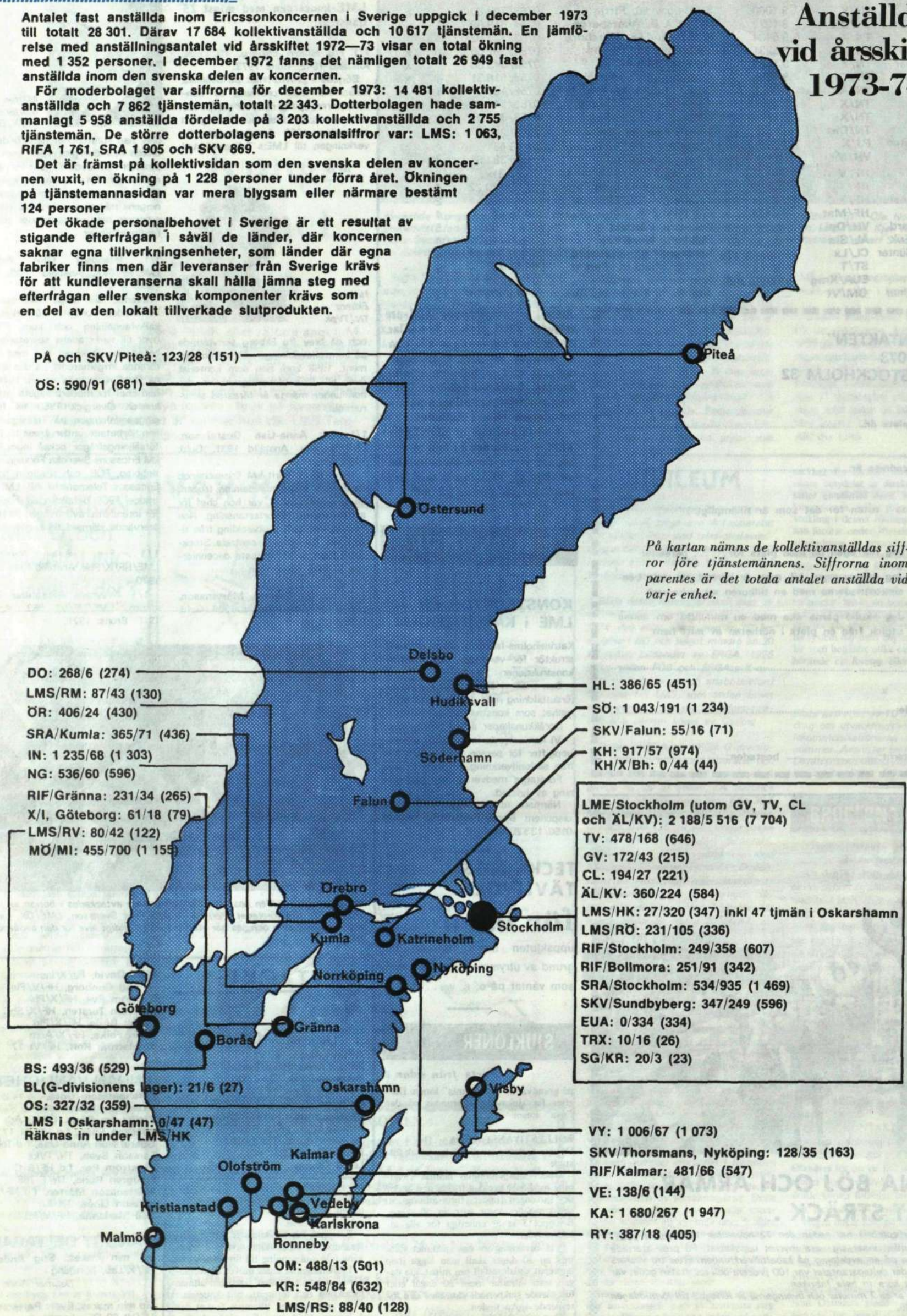
Anställda vid årsskiftet 1973-74

Antalet fast anställda inom Ericssonkoncernen i Sverige uppgick i december 1973 till totalt 28 301. Därav 17 684 kollektivanställda och 10 617 tjänstemän. En jämförelse med anställningsantalet vid årsskiftet 1972-73 visar en total ökning med 1 352 personer. I december 1972 fanns det nämligen totalt 26 949 fast anställda inom den svenska delen av koncernen.

För moderbolaget var siffrorna för december 1973: 14 481 kollektivanställda och 7 862 tjänstemän, totalt 22 343. Dotterbolagen hade sammanlagt 5 958 anställda fördelade på 3 203 kollektivanställda och 2 755 tjänstemän. De större dotterbolagens personalsiffror var: LMS: 1 063, RIFA 1 761, SRA 1 905 och SKV 869.

Det är främst på kollektivsidan som den svenska delen av koncernen vuxit, en ökning på 1 228 personer under förra året. Ökningen på tjänstemannasidan var mera blygsam eller närmare bestämt 124 personer.

Det ökade personalbehovet i Sverige är ett resultat av stigande efterfrågan i såväl de länder där koncernen saknar egna tillverkningsenheter, som länder där egna fabriker finns men där leveranser från Sverige krävs för att kundleveranserna skall hålla jämna steg med efterfrågan eller svenska komponenter krävs som en del av den lokalt tillverkade slutprodukten.

På kartan nämns de kollektivanställdas siffror före tjänstemännens. Siffrorna inom parentes är det totala antalet anställda vid varje enhet.